

Staten er en dyr og dårlig udlejer

Bragt i Børsen, 10. februar 2015

Af Ralf Hemmingsen, rektor

Danmark stræber efter forskning på højeste internationale niveau. Et af de områder, hvor vi gør det godt herhjemme, er forskning i menneskets fysik – området, der forbinder fysiologi, kredsløb og bevægelse.

Professor August Krogh, der fik Nobelprisen i 1920, var en visionær frontløber. En hel bygning på Nørre Campus ved Nørre Alle i København er opkaldt efter ham. Den huser forskere inden for idræt, ernæring og biologi.

Desværre er der ikke meget verdensklasse over selve bygningen og de faciliteter, vi tilbyder forskerne i den. Og det er lige før, det regner ind. Når det gælder vedligeholdelse af bygningerne, er der ikke noget af professor Kroghs visionære frontløberi. Det er staten, der ejer bygningen og står for renovering og større ombygninger.

I forbindelse med en nylig renovering af laboratorier placerede statens rådgivere apparater til ventilation og køling på taget, men staten undersøgte ikke tagets stand. Taget er så nedslidt med råd og huller, at vand trængte ind. De nyrenoverede laboratorier kunne ikke godkendes og derfor ikke tages i brug i henhold til tidsplanen.

Københavns Universitet har efterfølgende selv renoveret taget i et udvendigt vedligeholdelsesprojekt. De to projekter – laboratorierenoveringen og den udvendige vedligeholdelse – er gennemført i to arbejdsgange, hvilket har forstyrret forskerne to gange. Universitetet måtte løfte og genplacere de tekniske aggregater – bekosteligt og til stor gene for forskningen. Årsagen var manglende sammenhæng i projekterne.

Taget burde have været repareret i samme moment, som laboratorierne blev opgraderet for at undgå gentagne forstyrrelser og dobbeltudgifter.

Der er mindst fem problemer

Trods renoveringerne er alt ikke blevet fryd og gammen i August Krogh-bygningen. På grund af utætheder og for lidt isolering i facaden er der fortsat trækgener. Baggrunden skal findes i den besynderlige statslige SEA-ordning, hvor staten bygger og ejer de bygninger, som lejes ud til universitetet. Det er en ærgerlig og vital sag om spildte skatte kroner og barrierer for, at universitetet kan klare sig i den globale konkurrence ved at tilbyde de nødvendige betingelser for forskere og studerende. Systemet med staten som udlejer er galt på mindst fem måder.

For det første er det dyrt. Tag Københavns Universitet, der betaler en husleje til staten på mindst en femtedel over niveauet på det frie marked. På den konto spenderer universitetet 200 mio. kr. for meget hvert år. Med den høje leje er det svært at få virksomheder til at bo på campus og skabe et innovationsklima med erhvervsfolk, forskere og studerende. Det har f.eks. betydet, at Københavns Universitet har måttet yde tilskud til huslejen for at få forskerparken Symbion til at flytte ind på Søndre Campus.

For det andet ender det ofte med kluddermor i systemet. Staten er bygherre og bestemmer over nybyggeri, ombygninger og større udvendig renovering. Men universitetet skal betale regningen over en stigende husleje. Staten tilskyndes næppe til at bruge pengene klogest, som eksemplet fra August Krogh-bygningen viser. Helhedstænkningen mangler. Og i den lange kæde af embedsmænd og rådgivere med dyre timetakster – arkitekter, ingeniører, håndværkere – er der langt ned til forskere og studerende, hvis behov ofte forsvinder mellem sprækkerne.

For det tredje indebærer dette murstens-bureaukrati, at universitetet kan gå glip af internationale stjerneforskere, som ofte kun kommer, hvis man kan tilbyde en veldefineret pakke med hurtig reaktionstid, konkrete byggeplaner og et laboratorium spækket med avanceret forskningsudstyr.

For det fjerde er der et stort efterslæb, når det gælder udvendigt vedligeholdelse. En uvildig rådgiver har opgjort det til mere end 1 mia. kr. En tredjedel af efterslæbet – for 300 mio. kr. – er kategoriseret som akut. Staten har udmeldt bevilling på kun ca. 30 mio. kr. om året. Det er 10 pct. af det akutte behov.

Endelig for det femte bliver strategisk planlægning svær. Universitetet kan ikke indtænke de fysiske rammer som element i universitetets udvikling, når forløbet fra behov – planlægning gennemførelse – drift brydes op i et cigarkassesystem med unødigt mange overgange imellem forskellige aktører. Hver af disse parter har forskellige målsætninger.

Selveje under fuldt ansvar

Københavns Universitet har for to år siden ansøgt uddannelsesministeren om at overtage sine egne bygninger. Svaret blafrer dog stadig i vinden. Universitetet fastholder, at man under selveje fortsat har fuldt økonomisk ansvar over for folketing og ministerium. Præcis ligesom de andre universiteter – DTU og CBS – som i årevis har nydt godt af selveje. For slet ikke at tale om alskens topuniversiteter i udlandet, der naturligvis er herrer i eget hus.